

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 8429/2023
17.05.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији су пуномоћници Душанка Давидов, Соња Ђајић и Тамара Бакић, адвокати из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Анкица Мишков, адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1616/22 од 24.11.2022. године, у седници одржаној 17.05.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиље изјављена против потврђујућег дела пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1616/22 од 24.11.2022. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Сомбору П 10/20 од 09.05.2022. године, ставом првим изреке, одлучено је да се тужбени захтев тужиље делимично усваја. Ставом другим изреке, утврђено је да је тужила у току трајања брака са туженим стекла право сусвојине у 1/2 идеална дела на следећој покретној имовини: аутоприколица са металним страницама, ...; трактор "... ", регистарске ознаке; пнеуматска сејалица 4 реда кукуруза, ..., ..., ...-... боје; три приколице од 3 тоне; вучени силажни комбајн за кукуруз; четворообразни плуг обртач; базен за млеко од 1180 литара; систем за мужу крава; ротациони сакупљач сена - балерина, ... боје; преса за велике четвртасте бале и ротациона косачица ... боје, што је тужени дужан да призна и трпи и преда јој њен део имовине у државину и на коришћење. Ставом трећим изреке, одбијени су тужбени захтеви тужиље и то: да се утврди да је она у току трајања брака са туженим стекла право сусвојине у 1/2 идеалних делова на покретној имовини: 66 грла говеда; трактор, трактор са предњим утоваривачем; силажни комбајн; роло преса ...; миксер приколица за сточну храну; тањирача, пуж за дизање зрнасте хране; технострој приколица за разбацавање стајњака од 10 тона; подривач; прскалица од 880 литара; конструкција за хангар која није намонтирана; аутомобил марке, ... , регистарских ознака-..., садашњих

таблица ... -...; аутомобил марке аутоматик, регистарских ознака ... -...-, раније рег.ознака ... -...; крупара чекићара; утоваривач ...; трактор од ... коња; тужбени захтев тужиле да се утврди да је она у току брака са туженим стекла право сусвојине у 1/2 идеалних сувласничких делова на следећој непокретности: пољопривредно земљиште, парцела бр. ... у потесу ... њива 4. класе, површине 1 ха 80 а 94 м², трстик – мочвара 3. класе, површине 75 ари 77 м², укупне површине 2 ха 56 а 71 м², које се у јавним књигама о евиденцији непокретности воде као власништво туженог у 1/2 идеална сувласничка дела, све уписано у ЛН бр. ... КО ..., што би тужени био дужан да призна и трпи да се тужиле у јавним књигама о евиденцији непокретности упише као сувласник исте у 1/2 идеалних сувласничких делова и омогућити јој неометано коришћење наведене имовине; тужбени захтев тужиле да се утврди да је она у току брака са туженим стекла право сусвојине у 18259/59519 идеалних сувласничких делова на следећим непокретностима: пољопривредно земљиште, парцела бр. ... у потесу ..., њива 2. класе, површине 5 ха 95 а 19 м², које се у јавним књигама о евиденцији непокретности воде као власништво туженог у 36499/59519 идеалних сувласничких удела, све уписано у ЛН бр. ... КО ..., што би тужени био дужан да призна и трпи да се тужиле у јавним књигама о евиденцији непокретности упише као сувласник исте у 18259/59519 идеалних сувласничких делова и омогућити јој неометано коришћење наведене имовине; тужбени захтев тужиле да се утврди да је она у току брака са туженим стекла право сусвојине у 1/2 идеална сувласничка дела на следећим непокретностима: пољопривредно земљиште, парцела бр. ... у потесу ..., њива 2. класе, површине 29 а 92 м², њива 3. класе, површине 12 а 70 м², укупне површине 42 а 62 м², које се у јавним књигама о евиденцији непокретности воде као власништво туженог у 1/1 идеална сувласничка дела, све уписано у ЛН бр. ... КО ..., што би тужени био дужан да призна и трпи да се тужиле у јавним књигама о евиденцији непокретности упише као власник исте у 1/2 идеалних сувласничких делова и омогућити јој неометано коришћење наведене имовине; тужбени захтев тужиле да се утврди да је она у току брака са туженим стекла право сусвојине у 1/2 дела на новчаним средствима која су исплаћена од стране Управе за аграрна плаћања као субвенције у периоду од 19.02.2019. године до 14.09.2012. године, на ПГ ВВ бр. ... у износу од 876.595,72 динара, што би тужени био дужан да призна и трпи и да јој исплати износ од 438.297,86 динара, са законском затезном каматом од дана пресуђења па до исплате. Ставом четвртим изреке, тужени је обавезан да тужиле накнади трошкове парничног поступка у износу од 345.742,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде па до исплате.

Апелациони суд у Новом Саду је, пресудом Гж 1616/22 од 24.11.2022. године, жалбу тужиле одбио, док је жалбу туженог усвојио, па је пресуду Вишег суда у Сомбору П 10/20 од 09.05.2022. године, укинуо у побијаном делу у ком је усвојен тужбени захтев и у делу одлуке о трошковима поступка и у том делу предмет вратио првостепеном суду на поновно суђење (став 2. и 4. изреке), а потврдио у преосталом побијаном делу којим је тужбени захтев тужиле одбијен (став 3. изреке).

Против потврђујућег дела правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиле је изјавила благовремену ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао правноснажну пресуду у побијаном делу, применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11... 18/20) и утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су биле у браку, почев од 23.07.1994. године до 19.02.2019. године, када је њихова заједница живота престала, тако што је тужила напустила заједничко домаћинство и преселила се у ..., где је засновала ванбрачну заједницу са другим мушкарцем. Тужени је са заједничким дететом парничних странака, ГГ, остао да живи у породичном домаћинству са тужилиним родитељима. Супружници су живели у ... у заједничком домаћинству са родитељима тужиле, ДД и ЂЂ. Тужилин отац је поседовао каменорезачку фирму и бавио се тим послом, а такође је, у заједници са својом супругом и парничним странкама обрађивао пољопривредно земљиште од око 14 кат.јутара, тако што су имали пољопривредну механизацију, 5-6 крава, па су правили и сир који су продавали на пијаци и држали свиње. Када су парничне странке засновале брачну заједницу, тужила није била запослена, већ је помагала у одржавању сеоског домаћинства, док је тужени био запослен у "... " ..., која фирма је у то време била у поступку стечаја, па је у периоду од 1992. године до 2003. године добијао 60% зараде. У почетку брака, искључиву бригу о земљи и стоци су водили родитељи тужиле, док је тужени помагао тужилином оцу у постављању споменика, набавци материјала, одношењу и постављању споменика на гробље. У том периоду, тужила је одржавала породично домаћинство, правила сир, носила га на пијаци и продавала, у почетку са својом мајком а после и сама. Новац добијен од продаје млека користили су да плаћају рачуне за струју, а новац добијен продајом сира коришћен је за куповину свега што је потребно за домаћинство, у смислу хране и слично. Током 1995. године, тужила је засновала радни однос код мушког фризера у ..., где је радила три године, а у том периоду парничне странке су живеле код родитеља туженог у ..., међутим, убрзо су се вратили у домаћинство родитеља тужиле. Сви чланови породичног домаћинства су равноправно учествовали у свим пословима око стоке и земље, продавали млеко у млекарни и правили сир, који су продавали на пијаци. Мајка тужиле је обрађивала башту и гајила производе за потребе домаћинства. Током 2000. године, тужени је одлучио да се бави пољопривредом и сточарством у већем обиму, па му је временом тужилин отац препустио све послове у вези са бављењем пољопривредом. Тужени је регистровао пољопривредно газдинство на своје име 20.01.2005. године, на адреси у ..., у Ул. ... бр. ..., са уписаним чланом тог газдинства, оцем тужиле, ДД, па је у то газдинство унето и пољопривредно газдинство и стока коју је поседовао ДД. Између туженог, као купца и ЕЕ, у својству продавца, је закључен купопродајни уговор 23.07.2004. године, који за предмет има парцелу бр. ..., па је на основу тог уговора укњижено право својине у корист туженог са делом поседа од 1/1 на тој непокретности. Током 2017. године, дошло је до поремећаја односа између парничних странака, па је тужила 24.07.2018. године регистровала пољопривредно домаћинство које се води под бр. на адреси ... у Ул. ... бр. ..., са уписаним чланом тог газдинства ДД из ..., тако што је сва земља и стока који се воде на имену ДД изузета из газдинства ВВ и унета као имовина у пољопривредно газдинство АА. У периоду од 19.02.2019. године до 14.09.2019. године, туженом је исплаћен, на основу субвенција за његово пољопривредно газдинство, износ од 876.595,72 динара. У периоду од 15.01.1998. године до 10.02.2020. године, у пољопривредно газдинство ВВ на адреси ..., у Ул. ... бр. ... уведено је 427 грла стоке, док је 19.02.2019. године укупан број животиња на газдинству ВВ 12 и то за

период почев од 20.09.2011. године до 10.10.2017. године, а 20.05.2020. године, укупан број животиња је 44 и то за период почев од 08.11.2007. године до 01.02.2020. године, док је у периоду од 08.11.2007. године до 31.12.2008. године у том газдинству било пријављено 36 грла стоке. Путничко возило марке ... је одјављено 15.05.2020. године, а 16.06.2020. године прешло је у власништво ГГ, тако што је пререгистровано на друге таблице. Путничко возило марке ... је 30.06.2020. године такође прешло у власништво ГГ. На дан 26.05.2020. године у ..., на адреси Ул. ... бр. ... налазила се следећа пољопривредна механизација и моторна возила: миксер приколица за сточну храну; трактор марке ... (...); трактор марке ... (...); три тракторске приколице; плуг обртач; лака ауто-приколица (металне странице); универзални елеватор за кукуруз; растуривач вештачког ђубрива (циклон); подривач ротациони сакупљач сена – балерина; преса за велике четвртасте бале; ротациона косачица; пнеуматска сејалица четири реда кукуруза; адаптер за кукуруз и силажни комбајн за кукуруз.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбијајући део своје пресуде засновао на одредби члана 195. Породичног закона, у вези одредбе члана 211. став 3. Закона о парничном поступку, налазећи да тужбом нису обухваћени сви нужни супарничари у односу на имовину стечену током трајања породичне заједнице, у којој је та имовина стицана, што се односи како на покретне ствари, тако и на непокретности уписане у ЛН бр. ... КО ... и то к.п. бр. ..., к.п. бр. ... и к.п. бр. ..., с тим што у односу на к.п. бр. ... која се води на имену туженог у 36499/59519 идеалних делова, тужиља није доказала када је та непокретност стечена. У односу на власништво на путничким аутомобилима, првостепени суд је тужбени захтев тужиље одбио, имајући у виду да су оба возила у власништву ГГ (сина парничних странака), те да тужиља није у могућности да оствари стварно-правни већ евентуално облигационо-правни захтев. Из истог разлога је одбио и стварно-правни тужбени захтев тужиље на покретној ствари "технострој приколица за разбацивање стајњака од 10 тона", будући да је током поступка утврђено да је иста, у циљу решавања дуга који су парничне странке имале према ЖЖ, превознику из ..., предата 33 и да се не налази у поседу туженог. У погледу новчаних средстава која су исплаћена од стране Управе за аграрна плаћања, као субвенција у периоду од 19.02.2019. године до 14.09.2020. године, за пољопривредно газдинство туженог, првостепени суд налази да је тужбени захтев за исплату 1/2 уплаћених средстава неоснован, јер је та новчана средства тужени остварио након фактичког престанка брачне заједнице, при чему је првостепени суд имао у виду да су парничне странке имаоци различитих пољопривредних газдинстава, да тужиља током поступка није доказала да имовина која је уписана у пољопривредно газдинство туженог има својство заједничке имовине стечене током трајања брака и да је за ту имовину тужени остварио предметне подстицаје. У погледу тужбеног захтева тужиље да се утврди њено право својине на 1/2 дела на покретним стварима и то 66 грла говеда, тракторима, тањирачи, пужу за дизање зрнасте хране, подривачу, прскалице, конструкцији за хангар, крупару чекићара, утоваривачу, првостепени суд је закључио да је тужбени захтев тужиље, у односу на те покретне ствари неодређен, јер за предмет има индивидуално одређене ствари које међутим, нису опредељене по свим својим својствима и карактеристикама на основу којих би могло да се закључи да је у питању ствар која је предмет тужбеног захтева. Даље, првостепени суд је одбио тужбени захтев тужиље којим је тражила да се утврди њено право сусвојине на покретним стварима и то: силажном комбајну, будући да је током поступка утврђено да је у току трајања брака дат ИИ, за новчани дуг који су парничне странке имале према његовој пољопривредној апотеци у којој су годинама узимали

репроматеријал и ролопреси ..., будући да је иста у току трајања брака парничних странака, продата ЈЈ из

Другостепени суд је потврдио првостепену пресуду у одбијајућем делу, прихватајући закључак првостепеног суда о непотпуној пасивној легитимацији, у смислу одредбе члана 195. став 1. Породичног закона, у вези одредбе члана 211. став 3. Закона о парничном поступку и чињенично стање које је у погледу покретних и непокретних ствари које су предмет ове парнице, утврђено у првостепеном поступку.

По оцени Врховног суда, нижестепени судови су правилно применили материјално право.

Одредбом члана 195. Породичног закона ("Службени гласник РС", бр. 18/2005 ... 6/2015), прописано је да имовина коју су заједно са супружницима, односно ванбрачним партнерима стекли радом чланови њихове породице у току трајања заједнице живота у породичној заједници, представља њихову заједничку имовину (став 1.). Члановима породице у смислу става 1. овог члана, сматрају се крвни, тазбински и адптивни сродници супружника, односно ванбрачних партнера који заједно са њима живе (став 2.). На имовинске односе чланова породичне заједнице сходно се примењују одредбе овог Закона о имовинским односима супружника, осим одредбе члана 176. став 2. (уписивање у јавни регистар) и члана 180. став 2. (претпоставка о једнаким уделима).

На основу одредбе члана 211. став 1. Закона о парничном поступку, нужно супарничарство постоји ако по закону или због природе правног односа тужбом морају да се обухвате сва лица која су учесници материјално-правног односа. Ако сва лица из става 1. овог члана нису обухваћена тужбом као странке, суд ће да одбије тужбени захтев, као неоснован (став 2.). О нужном супарничарству суд води рачуна по службеној дужности (став 3.).

У конкретном случају, тужбени захтев тужиље за утврђење њеног удела у заједничкој имовини односи се на имовину која је стечена током трајања породичне заједнице парничних странака, коју су, осим њих, чинили и родитељи тужиље са којима су парничне странке живеле у породичном домаћинству и стицале имовину која је предмет ове парнице, што значи да су тужиљини родитељи нужни супарничари, а они нису обухваћени њеном тужбом. Такође, тужени није пасивно легитимисан да призна стварно-правни захтев тужиље на покретним стварима које нису у његовом власништву (аутомобили и пољопривредне машине), док тужиља заштиту права својине, као сувласник, има могућност да тражи само на индивидуално одређеној ствари (члан 37. став 1., у вези члана 14. став 1. Закона о основама својинско-правних односа), што овде није случај. Због тога тужиља у ревизији неосновано указује на погрешну примену материјалног права.

Из изложених разлога, Врховни суд је одлуку као у изреци донео применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић